

REFERAT Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget d. 07-06-2023

Mødedato Onsdag d. 07. juni 2023 kl. 08:00

Mødested Rådhuset Ikast - Lokale 100

Indholdsfortegnelse

Afrapportering fra studietur for Byrådet, april 2023.....	3
Affaldsområdet - Årsrapport 2022.....	5
Budget og takster for affaldsområdet for 2024.....	11
Igangsættelse - Kommuneplantillæg nr. 25 og Lokalplan nr. 445 - Sommerhusområde, Guldforhove	14
Godkendelse af proces for borgerdialog i forbindelse med planlægningen for VE-anlæg.....	18
Godkendelse af DK2020-Klimaplan inkl. Aktivitetsoversigt.....	22
Klimapartnerskab med landboorganisationer og Herning Kommune - Godkendelse af rammer.....	24
Handleplan for allétræer.....	26
Investeringsplan for allétræer 2024 og frem.....	31
Meddelelser.....	33
Lukket: Meddelelser.....	34

Punkt 1: Afrapportering fra studietur for Byrådet, april 2023

00.01.00-P22-1-22

Beslutning

Drøftet.

Dina Raabjerg deltog ikke i behandlingen af dette punkt pga. afbud.

Behandlingsforløb

Arbejdsmarkeds-, Psykiatri- og Handicapudvalget 7. juni 2023

Børne-, Kultur- og Fritidsudvalget 7. juni 2023

Sundheds- og Ældreudvalget 7. juni 2023

Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget 7. juni 2023

Udviklings- og Erhvervsudvalget 7. juni 2023

Økonomi- og Planudvalget 13. juni 2023

Byrådet 19. juni 2023

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- rapporten vedrørende Byrådets studietur til Skotland drøftes
- der gives en indtægtsbevilling på 233.492 kr., som tilføres kassebeholdningen

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte på mødet den 20. juni 2022 en studietur for byrådet til Skotland den 19.-22. april 2023 og afsatte 600.000 kr. til turen.

Studieturen blev afviklet med besøg hos bl.a. COSLA (Skotlands svar på KL), The City of Edinburgh Council, Glasgow Chamber of Commerce, Loch Lomond og Trossachs National Park og Perth & Kinross Council. Der er udarbejdet en rapport fra studieturen, som er vedlagt som bilag.

Turen har givet meget god inspiration, som der skal ses nærmere på. Indsatserne kan dog ikke "oversættes" 1:1. De af projekterne, som der skal arbejdes videre med, skal vinkles i forhold til forholdene i Ikast-Brande Kommune. Der arbejdes videre hermed administrativt.

Regnskab for studieturen (kr.).

Regnskab	
Hotel, incl. Morgenmad	117.300
Rejseudgifter (fly, tog og taxa)	136.636
Bustransport i Skotland	25.400
Forplejning	54.509
Gaver	1.642
Tolk	6.576
Konference i Glasgow formiddag	24.445
Udgifter i alt	366.508

Der var 600.000 kr. til studieturen, hvoraf der er brugt 366.508 kr. De resterende 233.492 kr. føres tilbage til kassen.

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen

Bilag

Rapport om studieturen 19. til 22. april 2023.pdf

Punkt 2: Affaldsområdet - Årsrapport 2022

07.01.00-P15-2-23

Beslutning

Taget til efterretning.

Dina Raabjerg deltog ikke i behandlingen af dette punkt pga. afbud.

Behandlingsforløb

Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget 7. juni 2023

Økonomi- og Planudvalget 13. juni 2023

Byrådet 19. juni 2023

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstilling

Teknik- og stabsdirektøren indstiller, at

- årsrapport 2022 tages til efterretning

Sagsfremstilling

Teknik og Miljø har udarbejdet en samlet rapport over affaldsområdets aktiviteter, økonomi og indsamlede affaldsmængder for 2022. Årsrapporten er vedlagt som bilag, og nedenfor er fremhævet de væsentligste bemærkninger til 2022. Regnskab for 2022 er aflagt efter gældende regnskabsprincipper. Alle tal er derfor ekskl. moms.

Aktiviteter i 2022:

Den altoverskyggende opgave i 2022 var implementering af ny affaldsordning med indsamling af 10 affaldstyper. Denne opgave medførte blandt andet udrulning af nye genbrugsbeholdere til private borgere, og implementering af ny affaldsordning ved kommunens egne institutioner samt tilbyde private virksomheder at deltage i ordningen på markedsvilkår.

Udrulning af nye beholdere til private husstande er forløbet med stor succes og borgerne har taget godt imod den nye genbrugsbeholder. Der mangler en endelig politisk godkendelse omkring indsamling af tekstilaffald, som indtil videre foregår i storskraldsordningen og på genbrugspladserne.

Ikast-Brande Kommune er dermed en af de ca. 83 kommuner, som har efterlevet Folketingets Klimaplan omkring affaldsområdet.

Der kan konstateres et knæk i affaldsmængder, som indsamles på genbrugspladserne. Faldet skyldes formentlig flere parametre, men især afmatning i konjunkturen efter nogle heftige "Corona år" med diverse stimuli i markedet.

Der er gennemført en brugerundersøgelse med tilfredsheden af genbrugspladserne og de selvbetjente pladser, hvor borgerne har taget godt imod de selvbetjente genbrugspladser. Især er der tilfredshed med den udvidede åbningstid.

Der er etableret ”genbrugsområder” på alle 4 genbrugspladser, hvor borgerne kan aflevere emner, som andre borgere kan få glæde af. Formålet er at øge andelen af direkte genbrug, således at brugte produkter får nyt liv og dermed sparer ressourcer og energi fremfor at producere nyt.

I rapporten er udgifter og indtægter for både 2021 og 2022 oplyst. Det er vanskeligt at sammenligne tallene mellem de 2 år direkte, da der i 2022 ikke er afløftet moms på eksterne udgifter eksempelvis tømningsudgifterne til renovatør m.v. (Baggrunden er en afgørelse i Landsskatteretten som pålægger kommunerne ikke at opkræve moms på affaldsydelserne.)

Der er opnået et overskud på driftsresultatet, som skyldes mindreomkostninger på genbrugspladserne og større indtægter ved salg samt gebyrer. Granskning af mellemværende med kommunekassen og Renovationsfonden medførte en politisk beslutning om, at daværende underskud i renovationsfonden skal afvikles indenfor en 10 årig periode.

Rapporten kan læses i sin helhed i vedlagte bilag. Nedenfor er uddrag fra de enkelte affaldsordninger.

Dagrenovation - mad og restaffald

Det er med forbehold, når man sammenligner økonomien mellem 2021 og 2022, da der ikke er afløftet moms i 2022. Det er dermed ca. 25 % dyrere. Den samlede udgift for dagrenovationsordningen er steget med 3,35 mio. kr. fra 2021 til 2022 og følger budget. Udgiften skyldes primært stigning i tømmeudgiften, hvor der ikke er afløftet moms i 2022.

Mængden af indsamlet dagrenovation er faldet i 2022 med ca. 300 ton fra 5.363 ton i 2021 til 5.055 ton i 2022. Mængden af indsamlet madaffald er stort set uændret. Faldet i restaffald er positivt, og tendensen forventes at fortsætte i 2023. Faldet i indsamlede mængder skyldes dels, at der i Corona-årene blev indsamlet mere affald fra husholdninger, da borgerne var mere i eget hjem, og dels at borgerne sorterer mere affald ud af dagrenovation til genanvendelse i den nye genbrugsbeholder.

Fra borgernes side har der været et stort fokus på korrekt sortering. Derfor har Teknik og Miljø, pr. 1. marts 2023, skiftet ca. 350 stk. enkeltbeholdere (gråt affald) til dobbeltbeholdere (grønt og gråt affald) efter henvendelser fra borgerne.

Storskraldsordning

Benyttelse af storskraldsordning ligger rimelig konstant. Den leverede service med 4 afhentninger årligt benyttes af en mindre gruppe af borgere, som har vanskelig ved selv at bringe affaldet på genbrugspladsen. AFLD håndterer indsamlingen via et eksternt firma. Storskrald afleveres efter indsamling på kommunens genbrugspladser. Det er en del af storskraldsordningen at indsamle tekstilaffald.

Farligt affaldsordning

AFLD har for Ikast-Brande Kommune gennemført et udbud af indsamling og behandling af miljøfarligt affald. Opgaven overgik fra Stena Recycling til Marius Pedersen med opstart primo 2022. Der er et mindre fald i de samlede omkostninger til indsamling og behandling af affaldet.

Der er et overskud mellem indtægter og udgifter som skal dække tidligere mellemværende.

Genbrugspladserne

Det er med forbehold, når man sammenligner økonomien mellem 2021 og 2022, da der ikke er afløftet moms i 2022. Det er dermed ca. 25 % dyrere.

De samlede udgifter til drift af genbrugspladserne ligger på niveau med 2021, der er en mindre stigning på ca. 0,33 mio. kr. fra 2021 til 2022. Den samlede udgiftsstigning dækker over at de variable udgifter til affaldshåndtering og transport er faldet med ca. 1 mio. kr., hvorimod de faste udgifter til personale og fælles udgifter, bygningsvedligehold m.v. er steget med ca. 1,3 mio. kr. De væsentligste poster var indkøb af komprimatorer til de ubemandede genbrugspladser (0,76 mio. kr) og afholdelse af brugerundersøgelse (0,23 mio. kr.), samt flytning af diverse personaleudgifter fra de enkelte genbrugspladser til fællesområdet.

De samlede indtægter er steget fra 19,8 mio. kr. til 30,7 mio. kr., heraf skal ca. 2 mio. kr. omkonteres til generel administration. Gebyrstigning på 290 kr. pr. boligenhed udgør den væsentligste indtægtsstigning, men også positive afregningspriser for det genanvendelige affald udgør et markant bidrag til merindtægten.

Evaluering af selvbetjente genbrugspladser

Ikast-Brande kommune gennemførte i 2022 en evaluering af de 2 selvbetjente genbrugspladser i Bording og Nørre Snede. Sagen blev behandlet i Byrådet den 21. november 2022.

Genbrugspladserne blev evalueret i forhold til brugertilfredshed, miljø og økonomi. Ud fra et økonomisk perspektiv har der ikke været en reduktion af udgifterne i forsøgsåret. Miljømæssigt kan der periodevis opleves en mindre renhed i affaldstyperne, men ikke en større mængde brændbart affald, som var forventningen.

Brugertilfredsheden med øget adgang til genbrugspladserne har derimod været markant større. Brugerne i Bording og Nørre Snede blev spurgt om, hvad der er vigtigst: En lang åbningstid som nu uden bemanning eller en kortere åbningstid med bemanning som tidligere. Tilfredshedsmålingen viste, at 75% af de adspurgte brugere foretrækker en lang åbningstid som nu uden bemanning.

Ny affaldshåndteringsplan og direkte genbrug

Teknik og Miljø har i 2022 udarbejdet en ny affaldsplan, hvor et stort fokusområde er etablering af ”genbrugsområder” på genbrugspladserne. Genbrugsområderne er beskrevet i affaldsplanens ”Tema 2 om affaldsforebyggelse, direkte genbrug og øget genanvendelse”.

Genbrugsområder er etableret omkring blå containere på pladserne i Ikast og Brande ved haveaffaldsområdet, hvor der er adgang alle dage fra kl. 08.00 til 22.00. På de selvbetjente pladser i Bording og Nørre Snede er containeren placeret så borgerne har frit valg, om de vil aflevere genbrugsemner til de velgørende foreninger eller til andre borgere.

Formålet med genbrugsområderne er at øge andelen af direkte genbrug, således at gamle produkter får nyt liv og dermed spare ressourcer og energi på at producere nyt.

Det er tilladt for alle kommunens borgere og virksomheder at tage ting med hjem fra genbrugsområderne.

Genbrugsområderne er startet op i 2022, og det forventes at dette område vil udvikle sig meget i de kommende år.

Det registreres ikke hvor mange affaldsemner der sættes ind i containerne og får ”nyt liv”.

Indsamling af asbest - Big Bag ordning

Byrådet godkendte i efteråret 2020, at tagplader med og uden asbest skal pakkes ned i big bags på byggepladsen og lukkes, således at farligt asbeststøv ikke spredes til omgivelserne.

Ordningen er en stor succes, og borgerne er glade for at få afhentet affaldet på deres bopæl. Nedgang i affaldsmængden fra 2021 til 2022 skyldes formodentlig den generelle nedgang i byggeaktiviteterne, men også at prisen pr. big bag er steget fra 2021 til 2022.

Ny affaldsordning i Ikast-Brande Kommune

Ikast-Brande Kommune har i efteråret 2022 iværksat udrulning af ny genbrugsbeholder. Det medførte, at Teknik og Miljø i løbet af november 2022 udleverede i alt 15.650 stk. nye affaldsbeholdere til borgere og kommunens institutioner og administrationsbygninger. Etageboliger og kommunens egne institutioner, som skoler, plejehjem med flere, fik valget mellem at etablere nedgravede affaldsløsninger eller beholdere på hjul. Ved udgangen af 2022 kunne Ikast-Brande Kommune dermed opfylde en vigtig milepæl i forhold til den nationale klimaplan, hvor affaldsområdet med ny ensartet affaldssortering medvirker til at opfylde Folketingets målsætning om CO2 reduktionen på 70 %.

FDF og Spejderordning og indsamling af papir fra miljø-øer er nedlagt, som en konsekvens af den nye indsamlingsordning. Teknik og Miljø har derfor opsagt aftalen med kommunens FDF- og spejderorganisationer, som i en lang årrække har indsamlet papir og pap ved borgere og virksomheder. Teknik og Miljø forsøger at ombygge de 115 stk. papircontainere, der er hjemtaget, til anden indsamling.

Den indsamlede mængde papir og pap er stort set uændret fra 2021 til 2022. Mængden var i 2022 på i alt 1.785 ton, hvor de ca. 55 ton stammer fra tømningen af ny genbrugsbeholder alene fra december 2022. Der kan konstateres et mindre fald i indsamlede mængder på genbrugspladsen, som modsvares af en større mængde indsamlet med den nye genbrugsbeholder.

Teknik og Miljø følger renheden af det indsamlede papir og pap tæt, da indsamling direkte ved borgerne kan resultere i fejlsortering.

Den indsamlede mængde glas er konstant og stort set uændret fra 2021 til 2022 med i alt 747 ton årligt. Glasindsamling fortsætter uændret med indsamling i husstandsnaere miljø-øer og på genbrugspladsen.

Metal, plast og mad-/drikkekarton (MPD)

Der er indsamlet ca. 33 ton MPD i december måned. Det er en ny affaldsfraktion, som afsættes gennem AFLD til et modtageanlæg i Tyskland, hvor affaldet sorteres og sælges til genanvendelse.

De eksisterende nedgravede affaldsløsninger har tidligere kun været anvendt til ”hård plast og metal dåser” (dåse-dunke). Denne beholdertype modtager nu også blød plast og mad- og drikkekarton. Alle nedgravede affaldsløsninger er derfor blevet mærket om.

Selskabsgørelse af affaldsydelser

Et bredt udsnit af Folketingets partier indgik i august 2022 et forlig omkring selskabsgørelse af kommunernes affaldsydelser.

Den endelige udformning af lovgivning på området er endnu ikke godkendt. Lovforslag forventes fremsat i efteråret 2023 og med forventet ikrafttræden ultimo 2024 eventuelt med en overgangsordning.

Anlægsprojekter i 2022

En stor aktivitet i budget 2022 var indkøb og udbringning af nye genbrugsbeholdere. Opgaven forløb på tværs af årsskiftet og derfor er anlægsprojektet ikke afsluttet ved udgang af 2022. Der har været afholdt ca. 7,8 mio. kr. i regnskab 2022, ud af en anlægsbevilling på 9,5 mio. kr.

På Ikast genbrugsplads er der primært investeret i et nyt handicaptoilet, opdatering af udsugning til farligt affald-rum, ny tank til spildolie, nyt tagpap på pavillon. På Brande genbrugsplads er der etableret en ny tank til spildolie, og isoleret rum til højtryksrenser.

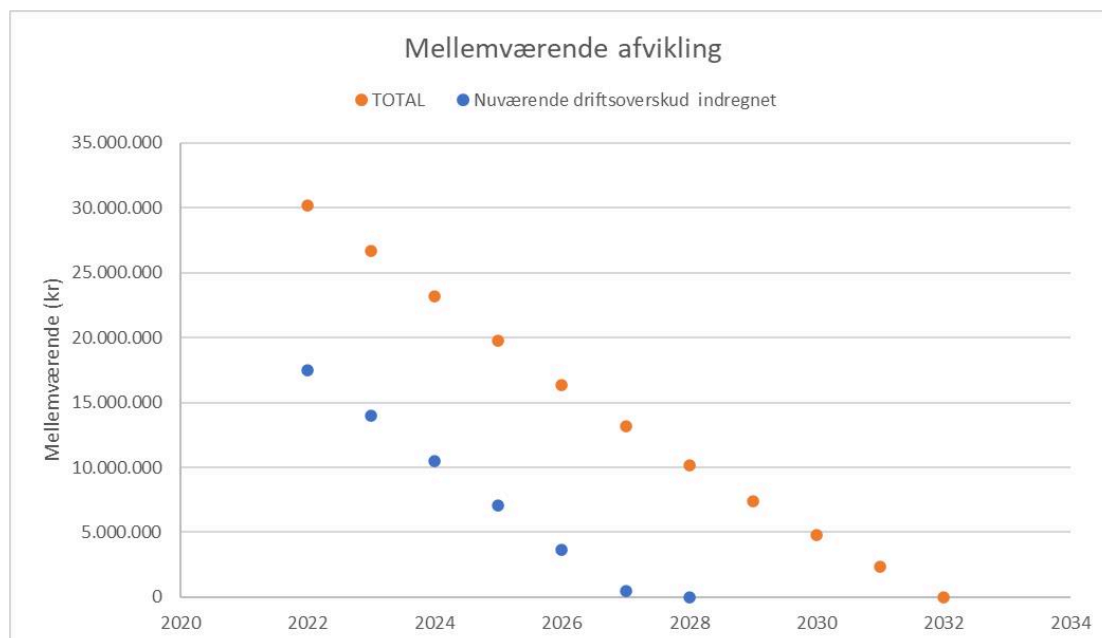
På de selvbetjente genbrugspladser i Bording og Nørre Snede er der udvidet rum til modtagelse af farligt affald. Anlægsmidler til genbrugspladsernes forbedringer blev frigivet på Byrådsmødet den 7. marts 2022.

Der har været en mindre udvidelse af nedgravede affaldsstationer ved etageboliger.

Renovationsfondens balance

Mellemværendet mellem Ikast-Brande Kommune og Renovationsfonden fremgår af figur nedenfor. Mellemværendet består af drift og anlæg, dvs. når renovationsfonden investerer (anlæg) i eksempelvis nye beholdere, så lånes pengene, via mellemværendet, af Ikast-Brande Kommune. I mellemværendet indgår også driftsunder/overskud, dvs. at eksempelvis et eventuelt driftsoverskud vil teoretisk set nedskrive mellemværendet.

Det blev politisk besluttet i 2022 at alle anlæg og øvrigt mellemværende skal betales af over 10 år. Ifølge lovgivning skal hver ordning hvile i sig selv. Det totale mellemværende er dermed ikke udtryk for balancen på de enkelte affaldsordninger.

Figuren viser mellemværende mellem Renovationsfonden og Kommunekassen. Den orange kurve viser afvikling af mellemværende over 10 år. Den blå kurve viser afvikling af mellemværende hvor overskud på driften fra 2022 er indregnet.

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen.

Bilag

Årsrapport 2022

Punkt 3: Budget og takster for affaldsområdet for 2024

07.00.00-S29-3-23

Beslutning

Drøftet.

Dina Raabjerg deltog ikke i behandlingen af dette punkt pga. afbud.

Behandlingsforløb

Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget 7. juni 2023

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstilling

Teknik- og stabsdirektøren indstiller, at

- orientering om budgetrammen for 2024 for affaldsområdet tages til efterretning
- takster og gebyrer for private behandles på mødet i august
- takster for erhvervsvirksomheders brug af genbrugspladser, dagrenovation og genbrugsordninger 2024 behandles på mødet i august

Sagsfremstilling

Sagen omhandler budget 2024 for affaldsområdet. Affaldsområdets økonomi styres i renovationsfonden. Affaldsområdet er et brugerfinansieret område. Det betyder, at indtægter og udgifter for hver ordning skal "hvile i sig selv" og at indtægter og udgifter derfor skal balancere over tid. Teknik og Miljø har vurderet Renovationsfondens økonomi.

Sagsfremstillingen er en indledning til det egentlige budget 2024, som er under udarbejdelse. Denne sagsfremstilling beskriver, hvilke ændringer der forventes i det kommende år og som vil påvirke budget 2024.

Det nyetablerede Forsyningstilsyn har varslet en ny obligatorisk kontoplan, som forventes udsendt til kommunerne i løbet af sommer 2023. Der er givet et varsel om, større konti omlægninger, eksempelvis skal "madaffald" konteres særskilt på nyt konto område. Ny kontoplan medfører, at gebyrer for samtlige ordninger skal genberegnes og der er derfor vanskeligt at forudsige, hvilken påvirkning det vil få for det enkelte gebyr. Der forventes ikke en samlet gebyrstigning, men der vil med stor sandsynlighed ske en ændring mellem de enkelte ordninger.

På baggrund af ovenstående og nedenstående opmærksomhedspunkter forventes en mindre justering af gebyrerne. Der er sket mange ændringer på affaldsområdet de seneste år: Ny genbrugsbeholder, nye erhvervsordninger på genbrugspladserne, ny momslovgivning, overflytning af medarbejderne fra Entreprenøraftdelingen til Administrationen, selvbetjente genbrugspladser m.m. Sammenholdt med de store udsving på markedet, forbrugsmønstre, affaldsmængder, afregningspriser osv., så forventes budgetrammen for budget 2024 at være sammenlignelig med 2023 budgettet.

Der er på nuværende tidspunkt følgende opmærksomhedspunkter som vil påvirke budget 2024.

Udgifter - Budget 2024:

Opmærksomhedspunkter for affaldsordninger

- Administration, storskrald, miljøfarligt affald og "øvrige ordninger"

Fælles for ordningerne administration, storskrald, miljøfarligt affald og "øvrige ordninger" er, at der planlægges et uændret serviceniveau og der forventes kun en mindre prisfremskrivning af budget.

- Dagrenovation

Der er forudsat et uændret serviceniveau på dagrenovationsordningen.

Den ny affaldsordning med indsamling af genanvendeligt affald ved husstanden medfører at mængden af restaffald reduceres. Der skal derfor beregnes, hvad de afledte konsekvenser bliver og om gebyret for dagrenovation eventuelt skal omlægges i forbindelse med de nye retningslinjer fra Forsyningstilsynet vedr. madaffald.

- Genbrugspladser

Det betyder, at der er fastholdt et uændret serviceniveau med 2 selvbetjente genbrugspladser og 2 genbrugspladser med nuværende åbningstid. Der indregnes prisfremskrivning af diverse udgifter.

- Indsamling af tekstilaffald

Ny affaldsordning, en del af de 10 obligatoriske affaldstyper som skal indsamles husstandsnært. Der skal i indeværende år tages stilling til hvordan tekstilaffald skal indsamles husstandsnært. Afhængig af hvilken ordning der vælges vil det påvirke budget 2024 i større eller mindre grad. For nuværende indsamles tekstilaffaldet i storskraldsordning og på genbrugspladsen.

- Ny affaldsplan - nye tiltag

Der er i den nye affaldsplan besluttet en række initiativer, som i mindre omfang vil få budgetmæssige konsekvenser på Budget 2024, eksempelvis henteordning for husstandsnær indsamling af tekstilaffald.

Indtægter - Budget 2024:

Udgifter i renovationsfonden skal finansieres af gebyrer fra private og de erhvervsvirksomheder, som benytter kommunens service på affaldsområdet.

Der skal være et overskud af indtægterne, til at dække afviklingen af anlægsudgifter på mellemværendet inden for 10 år jf. politisk beslutning i 2022. I 2024 er afviklingen på ca. 3,8 mio. kr. for at sikre den aftalte nedskrivning af mellemværendet med kommunekassen.

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen.

Punkt 4: Igangsættelse - Kommuneplantillæg nr. 25 og Lokalplan nr. 445 - Sommerhusområde, Guldforhoved, Bording

01.02.00-P16-10-22

Beslutning

Anbefales.

Dina Raabjerg deltog ikke i behandlingen af dette punkt pga. afbud.

Behandlingsforløb

Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget 7. juni 2023

Økonomi- og Planudvalget 13. juni 2023

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstilling

Teknik- og Stabsdirektøren indstiller, at

- der udarbejdes forslag til et tillæg til Ikast-Brande Kommuneplan 2021-2033 og en lokalplan for at udvide et sommerhusområde ved Guldforhoved, sydøst for Bording
- såfremt udvalget beslutter at igangsætte udarbejdelsen af kommuneplantillæg nr. 25 og lokalplan nr. 445, godkendes det fremlagte debatoplæg til offentlig høring i to uger.

Sagsfremstilling

Formålet med kommuneplantillæg nr. 25 og lokalplan nr. 445 er, at ændre plangrundlaget for to uplanlagte arealer, der ligger i tilknytning til Guldforhoved sommerhusområde ved Jægersprisvej, 3 km sydøst for Bording.

To forskellige udviklere har uafhængigt af hinanden anmodet Ikast-Brande Kommune om, at udvide sommerhusområdet. Udvidelsen af sommerhusområdet skal muliggøre etableringen af henholdsvis 17 nye sommerhusgrunde umiddelbart nordvest for sommerhusområdet og 12 nye sommerhusgrunde umiddelbart sydøst for sommerhusområdet. De to ønskede arealer ligger i dag i landzone og anvendes til landbrugsdrift. Landbrugspligten skal ophæves på begge arealer, før lokalplanen kan udnyttes.

Det eksisterende sommerhusområde er omfattet af lokalplan nr. 66, som fastholdes. De to ønskede arealer til udvidelsen af sommerhusområdet er ikke omfattet af lokalplan nr. 66. Det er vurderet, at de ønskede udvidelser medfører så væsentlige ændringer i arealanvendelsen, at det forudsætter udarbejdelse af en ny lokalplan nr. 445, der så skal omfatte begge arealer. De to arealer er heller ikke omfattet af kommuneplanens udpegede areal til sommerhusområde. Derfor forudsætter udvidelsen også, at der udarbejdes et kommuneplantillæg, hvori det eksisterende rammeområde 12.S1.2 for sommerhusområdet kan udvides.

Teknik og Miljø har vurderet, at der er tale om en væsentlig ændring i kommuneplanens eksisterende arealudlæg og rammebestemmelser, og at det derfor forudsætter en foroffentlighedsfase, hvor naboer, m.fl. tidligt i planprocessen får

mulighed for at komme med ideer og forslag til den videre planlægning. Teknik og Miljø har derfor udarbejdet et debatoplæg, der kan sendes ud til naboer i en offentlig fordebat i to uger.

Luftfotoet viser med rødt den ønskede udvidelse og afgrænsningen af delområderne i den nye lokalplan. Nord er opad.

Lokalplanen kommer til at rumme to delområder:

Delområde 1: Området dækker et areal på ca. 30.200 m². Området afgrænses mod vest af Jægersprisvej og af Guldforhovedvej samt Tyttebærvej mod nord. Mod øst grænser arealet op til det eksisterende sommerhusområde. Området ønskes udstykket til 17 sommerhusgrunde på mellem 1.500-1.700 m². Der ønskes vejadgang fra Jægersprisvej.

Delområde 2: Området dækker et areal på ca. 28.000 m². Området afgrænses mod vest og mod nord af et større, grønt fællesareal som består af hede, området hører til det eksisterende sommerhusområde. Mod øst og syd afgrænses området af landbrugsarealer i drift. Området ønskes udstykket til 12 sommerhusgrunde på mellem 1.500-1.750 m². Der ønskes vejadgang fra Hedevej, hvilket forudsætter, at grundejer anlægger en ca. 450 meter lang adgangsvej til arealet.

I begge delområder ønsker man nedsivning af overfladevand på egen grund som i resten af det eksisterende sommerhusområde.

Begge delområder er omfattet af særlige drikkevandsinteresser, og områderne ligger inden for nitratfølsomme indvindingsområder samt indvindingsopland til almene vandværker. Det skal i planlægningen sikres, at området kan udvides og bebygges uden risiko for forurening af grundvandet.

I forbindelse med en tidlig miljøscreening af den ønskede udvidelse, har Museum Midtjylland anbefalet, at der bliver lavet arkæologiske forundersøgelser i begge delområder, før planerne bliver realiseret, da der tidligere er registreret fund i nærområdet.

Teknik og Miljø vurderer, at de ændringer, der ønskes i arealanvendelsen vil være så væsentlige, at der vil være miljøvurderingspligt. Der skal derfor udarbejdes en miljørapport. Teknik og Miljø vil udarbejde et afgrænsningsnotat, der skal afklare, hvilke miljøfaktorer, miljørapporten skal vurdere på. Teknik og Miljø vurderer, at der primært skal vurderes på, hvordan udvidelsen af sommerhusområdet vil påvirke grundvand og natur.

Udvalget skal tage stilling til følgende

Udvalget skal beslutte, om man vil ændre det eksisterende plangrundlag for de omtalte arealer og udlægge dem til sommerhusområde. Ændringerne kræver, at udvalget sætter gang i udarbejdelsen af forslag til Tillæg nr. 25 til Ikast-Brande Kommuneplan 2021-2033 og Lokalplan nr. 445. Såfremt udvalget beslutter at igangsætte udarbejdelsen af Kommuneplantillæg nr. 25, skal udvalget også godkende det fremlagte debatoplæg og sende det i offentlig høring i to uger.

Plan- og lovgivningsmæssige forhold

Kommuneplanen er en 12-årig plan, som sammenfatter den overordnede arealanvendelse og bebyggelsesforhold i kommunen og sætter rammerne for al lokalplanlægning. Hvis Byrådet ønsker at gennemføre en planlægning, der ikke er i overensstemmelse med den gældende kommuneplan, skal byrådet enten vente til revisionen af kommuneplanen eller vedtage et tillæg til kommuneplanen. Tillægget skal ændre kommuneplanen, så der bliver overensstemmelse med den ønskede, nye planlægning. Kommuneplanen er ikke direkte bindende for borgerne. Byrådet har dog pligt til at virke for kommuneplanens gennemførelse. Byrådet kan ikke meddele tilladelse eller stille vilkår på baggrund af en kommuneplan. Byrådet kan derfor heller ikke dispensere fra kommuneplanen.

En lokalplan er en fysisk plan, der regulerer den fremtidige anvendelse af et afgrænset område. Byrådet kan gennem lokalplanen fastlægge juridisk bindende bestemmelser for, hvordan arealer, nye bygninger, beplantning, veje, stier m.m. skal placeres og udformes inden for lokalplanområdet. Lokalplanen indebærer ikke handlepligt, men ejere og brugere af en ejendom skal i forbindelse med nyt byggeri og anlæg overholde planens bestemmelser. En lokalplan er ikke til hinder for, at eksisterende lovlige forhold kan fortsætte som hidtil.

Teknik og Miljø vurderer, at de ønskede ændringer i det aktuelle område er så væsentlige, at de forudsætter udarbejdelse af en lokalplan jævnfør Planlovens § 13.

En lokalplan må ikke være i uoverensstemmelse med kommuneplanen. Lokalplanen er ikke i overensstemmelse med kommuneplanens eksisterende rammebestemmelser eller retningslinjer for området. Derfor skal der efter Planlovens kap. 6 om planers tilvejebringelse og ophævelse også udarbejdes et tillæg til kommuneplanen for at ændre plangrundlaget.

De arealer, som sommerhusområdet ønskes udvidet med, er ikke rammelagt i Ikast-Brande Kommuneplan. Kommuneplantillægget skal derfor muliggøre en udvidelse af den eksisterende ramme nr. 12.S1.2 for sommerhusområdet, så de nye arealer kan inddrages i rammeområdet. Derudover forudsætter planlægningen, at kommuneplanens retningslinjer for sommerhusområder bliver tilpasset, så de omfatter udvidelsen af sommerhusområdet. Da planområdet er omfattet af retningslinjer for jordbrugsinteresser, skal disse også revideres. Desuden skal der i forbindelse med kommuneplanrevisionen i 2025 revideres i retningslinjerne for skovrejsning, da planområdet er omfattet af disse.

Kommunalbestyrelsen kan tilvejebringe forslag til ændringer af kommuneplanen, der ikke er truffet beslutning om i en vedtaget planstrategi. Før udarbejdelsen af sådanne forslag skal kommunalbestyrelsen som udgangspunkt indkalde ideer og forslag m.v. med henblik på planlægningsarbejdet. Det betyder, at ønskerne til den kommende planlægning skal lægges

åbent frem med henblik på en debat om de fremtidige forhold. Teknik og Miljø har derfor udarbejdet et debatoplæg, som kan sendes i offentlig høring.

Ifølge miljøvurderingslovens § 8, stk. 1 skal myndigheden som udgangspunkt gennemføre en miljøvurdering af planer, hvis de udarbejdes inden for fysisk planlægning og arealanvendelse og fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til de projekter, der er omfattet af lovens bilag 1 og 2. En undtagelsesbestemmelse i miljøvurderingslovens § 8, stk. 2 giver myndigheden mulighed for at gennemføre en vurdering af, om planer og programmer kan få væsentlig indvirkning på miljøet, når disse

1) er omfattet af § 8, stk. 1, nr. 1, og kun fastlægger anvendelsen af mindre områder på lokalt plan eller angiver mindre ændringer i sådanne planer eller programmer eller

2) i øvrigt fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser og kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet.

Teknik og Miljø har vurderet, at den ønskede udvidelse af sommerhusområdet ikke kan anses for et mindre område og ikke udgør en mindre ændring af den eksisterende planlægning for området. Derfor er lokalplanforslaget ikke omfattet af undtagelsesbestemmelsen i miljøvurderingslovens § 8. Det er dermed obligatorisk at gennemføre en miljøvurdering af planforslagene.

Når myndigheden skal gennemføre en miljøvurdering i henhold til § 8, stk. 1, skal myndigheden udarbejde en miljørapport, der på grundlag af de oplysninger, der er nævnt i bilag 4, vurderer den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet af planens eller programmets gennemførelse og rimelige alternativer under hensyn til planens eller programmets mål og geografiske anvendelsesområde. Myndigheden skal forud for udarbejdelsen af miljørapporten foretage en afgrænsning af miljørapportens indhold, afgrænsningen sker i et afgrænsningsnotat.

Udvalget har følgende muligheder

1. at godkende anmodningen om at igangsætte ny planlægning for en udvidelse af sommerhusområdet, samt godkende debatoplægget og sende det i forhøring i to uger
2. at godkende anmodningen om at igangsætte ny planlægning for en udvidelse af sommerhusområdet, men afvise debatoplægget
3. at afvise anmodningen om at igangsætte ny planlægning for en udvidelse af sommerhusområdet for at fastholde det nuværende plangrundlag. Dermed bliver debatoplægget også afvist
4. at sende sagen tilbage til Teknik og Miljø til uddybende behandling.

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen.

Bilag

Debatoplæg, Sommerhusområde, Guldforhoved, Bording

Punkt 5: Godkendelse af proces for borgerdialog i forbindelse med planlægningen for VE-anlæg

01.02.20-K04-1-22

Beslutning

Vedtaget.

Dina Raabjerg deltog ikke i behandlingen af dette punkt pga. afbud.

Behandlingsforløb

Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget 07. juni 2023

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstilling

Teknik- og stabsdirektøren indstiller, at

- processen for borgerdialog i forbindelse med planlægningen for vedvarende energianlæg godkendes.

Sagsfremstilling

På udvalgets møde den 12. april 2023 drøftede man form og indhold på fremtidige borgermøder i planlægningsprocessen for vedvarende energianlæg.

Ikast-Brande Kommune har hidtil kørt en fast proces for borgerinddragelsen, når der bliver planlagt for vedvarende energianlæg. Byrådet har inddraget borgerne ved at invitere til offentlige borgermøder både i debatfasen og i offentlighedsfasen for planforslagene. Teknik og Miljø vurderer, at der er behov for at tilrettelægge borgermøderne på en ny måde, så møderne bliver mere konstruktive. Form og indhold på møderne bør tilrettelægges, så man opnår en bedre oplevelse af dialogen på møderne.

Teknik og Miljø fremlagde på mødet den 12. april et forslag til en ny proces for afviklingen af borgermøderne. Denne proces blev drøftet i udvalget. På baggrund af drøftelsen anbefaler Teknik og Miljø, at man kører lidt forskellig form og indhold på borgermøderne alt efter, om det er vindmøller, store solcelleanlæg i det åbne land eller biogasanlæg, byrådet planlægger for. Form og indhold bør være forskellig, da borgernes interesser og eventuelle bekymringer samt mulighed for indflydelse vil være forskellig alt efter, hvilket anlæg, der bliver mulighed for at placere i deres nærområde. Borgernes mulighed for at få indflydelse på planlægningen vil også være forskellig afhængig af, hvilket VE-anlæg, der er tale om.

Udgangspunktet for den anbefalede model for borgerdialogen i Ikast-Brande Kommune er, at Byrådet som udgangspunkt ikke selv udpeger nye arealer til VE-anlæg. Projektudvikler ansøger typisk om et konkret VE-projekt i neutralzonen for områder til vindmøller eller solceller. Herefter beslutter Byrådet på baggrund af en foroffentlighedsfase/debatfase, om man ønsker at planlægge for det ansøgte projekt.

Teknik og Miljø anbefaler nedenstående proces for borgerdialog i forbindelse med planlægningen for vedvarende energianlæg. Det anbefales, at der ikke længere gennemføres paneldebatter, hvor borgerne sidder på stolerækker foran et panel bestående af kommunale medarbejdere, politikere samt projektudviklere og deres rådgivere. Den metode vurderes ikke at være optimal for dialog med eller input fra borgerne.

Faser i planlægningen	Mødeform
Dialogfase – før eller efter politisk igangsættelse af planlægning	Dialogmøde - uden opstiller Meget tidlig dialog (før debatfasen) med naboerne inden for en fastsat afstand.
"Politisk/holdningsbaseret" møde.	Afklare: "Hvordan kan vi bedst planlægge for.... Hvad bekymrer jer?"
Ingen høringsperiode.	Ikke et offentligt møde - kun invitation til naboer
Debatfase – indkaldelse af ideer og forslag	Debatmøde - uden opstiller Formålet er at indkalde ideer og forslag til den videre planlægning.
Offentliggørelse (4 uger) af debatoplæg om kommende planlægning og projektet	Fokus på: "Hvad skal vi undersøge i det videre planarbejde?"
"Politisk/holdningsbaseret" møde.	Evt. afholdelse af borgermøde (offentligt)
Offentlighedsfase - høring af planforslag og miljørapporter	Servicemøde/Infomøde - med opstiller Fagspecifikke stande/oplæg.
Offentliggørelse (8 uger) af forslag til lokalplan, kommuneplantillæg, miljøvurdering mm.	Formål: at klæde borgerne fagligt på til at kunne indsende høringssvar. Fokus på: "Miljøvurderingerne viser at..." og "Vi forventer at vedtage plan for xxx, medmindre høringssvarene påpeger nye forhold."
Fagligt møde.	Afvikling af offentligt borgermøde.

Dialogfasen

I denne fase vil viden om projektet ofte være forholdsvis lille, men måske er naboer allerede kontaktet af projektudviklerne.

Dialogfasens formål er, at politikerne kan høre naboers bekymringer og holdninger tidligt i planprocessen. Naboerne kan diskutere muligheder og bekymringer i fællesskab, så lokalsamfundet kan idéudvikle til den videre planlægning.

Politikerne kan få en afklaring af naboers ønsker til indflydelse på projektet og på lokalt udbytte – hvad skal prioriteres i mellem mange ønsker?

Et møde inden den første politiske behandling giver den mest reelle indflydelse, men det kan også afvikles efter igangsættelsen.

Fysiske rammer: Styret debatproces ved borde/grupper (ingen paneldebat).

Programmet for mødet vil variere fra gang til gang, afhængigt af hvilket VE-anlæg, der skal planlægges for. Administrationen laver en drejebog for mødet - eventuelt i samarbejde med en ekstern rådgiver.

Mødet bør på dette stadie i planlægningen rammesættes som en åben samtale.

Debatfasen

Debatfasens formål er primært at indkalde ideer og forslag til den videre planlægning. På mødet får de fremmødte lov til at diskutere muligheder og bekymringer i fællesskab, så lokalsamfundet kan idéudvikle til den videre planlægning.

Fysiske rammer: Styret debatproces ved borde/grupper (ingen paneldebat).

Evt. program for mødet: (administrationen laver en drejebog for mødet)

- Velkomst, politisk rammesætning for mødet
  - Klimavisionen, DK2020 osv.
  - Hvilke krav stiller vi allerede til projektet?
- Gruppedebat med politisk repræsentation
- Temaer for drøftelse (eksempler)
  - Lokale behov?
  - Skal vi stille flere krav til udvikler – opnå øget lokalt udbytte?
  - Indhente lokal viden: Miljøfaktorer der er relevante lokalt
  - Hvad er din største bekymring, og hvordan kan den imødegås?

Offentlighedsfasen

Høringsfasens formål er at øge forståelsen for svært tilgængeligt indhold og at klæde borgerne på til at afgive høringssvar.

Der er tale om et servicemøde/informationsmøde, hvor planforslag og miljørapporter præsenteres af fagfolk og projektudvikler. Der vil således kun være faglige oplæg, politikerne er kun lyttere.

Borgernes indflydelsesrum på dette stadie er meget begrænset. Derfor er der ikke lagt op til debat, kun afklarende spørgsmål.

Fysiske rammer: Fagspecifikke oplæg/stande, hvor de væsentligste miljøfaktorer, resultater og konklusioner præsenteres.

Evt. program for mødet: (administrationen laver en drejebog for mødet)

- Velkomst
- Rammesætning for mødet
- Administrationen fremlægger planforslag og tidsplan
- Projektudvikler fortæller om projektet og miljørapporter
- Adgang til fagspecifikke oplæg/stande om relevante miljøfaktorer.

Udvalget skal tage stilling til følgende

Udvalget skal beslutte, om man vil godkende den anbefalede proces for borgerdialog i forbindelse med planlægningen for vedvarende energianlæg

Plan- og lovgivningsmæssige forhold

Teknik og Miljø gør opmærksom på, at planloven ikke stiller krav om, at borgerinddragelsen skal ske ved at afholde borgermøder. Den nuværende proces, hvor der bliver afholdt borgermøder er udtryk for meroffentlighed i forhold til planlovens krav. Der er ikke en forpligtigelse til at afholde møder men alene til en offentliggørelse af Byrådets eventuelle debatoplæg og planforslag.

Udvalget har følgende muligheder

1. at godkende processen for borgerdialog
2. at afvise anmodningen om at godkende processen for borgerdialog
3. at sende sagen tilbage til Teknik og Miljø til uddybende behandling.

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen

Punkt 6: Godkendelse af DK2020-Klimaplan inkl. Aktivitetsoversigt

01.30.10-P20-2-21

Beslutning

Anbefales.

Dina Raabjerg deltog ikke i behandlingen af dette punkt pga. afbud.

Behandlingsforløb

Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget 7. juni 2023

Økonomi- og Planudvalget 13. juni 2023

Byrådet 19. juni 2023

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstilling

Teknik- og stabsdirektøren indstiller, at

- DK2020-Klimaplan for Ikast-Brande Kommune inkl. Aktivitetsoversigt godkendes.

Sagsfremstilling

Teknik og Miljø forelægger hermed endeligt forslag til DK2020-Klimaplan (herefter benævnt "Klimaplan") for Ikast-Brande Kommune (Bilag 1) samt tilhørende Aktivitetsoversigt (Bilag 2, tidligere benævnt Aktivitetskatalog) til Byrådets godkendelse.

Klimaplanen blev godkendt af Byrådet i marts 2023, mens det tilhørende aktivitetskatalog blev tilpasset i april 2023. Herefter har Klimaplanen og aktivitetskataloget sammen med et omfattende dokumentationsmateriale været til forhåndsvurdering ved Concito, for at sikre kompatibilitet med krav og rammer i DK2020. Klimaplan og aktivitetskatalog er tilpasset med afsæt i ovenstående, politiske beslutninger, samt redaktionelle ændringer, bl.a. foranlediget af Concitos vurdering.

Ændringer i Klimaplan og aktivitetskatalog

Concito er udpeget som videnspartner af DK2020-partnerskabet, og har bl.a. som opgave at vurdere, om de enkelte kommuners Klimaplaner opfylder kravene i DK2020. Konkret skal Klimaplanerne inkl. bilag leve op til en række krav og rammer, som er fastlagt i den internationale standard for Klimaplaner, CAPF (Climate Action Planning Framework). For at dokumentere dette, har Ikast-Brande Kommune i april fremsendt Klimaplan, aktivitetskatalog, samt et større dokumentationsmateriale såsom beregningsmodeller, indikatorbeskrivelser og budget til Concito, som herefter har gennemgået materialet med henblik på at afgøre om materialerne lever op til CAPF. Denne proces kaldes forhåndsvurdering og vil typisk lede til ændringer i de enkelte kommuners klimaplaner og dokumentation frem mod endelig fremsendelse til det internationale bynetværk C40, som formelt godkender de enkelte kommuners klimaplaner.

Ikast-Brande Kommune modtog konklusioner på forhåndsvurdering fra Concito primo maj 2023. Teknik og Miljø bemærker, at konklusioner fra forhåndsvurderingen generelt har været meget positive, ligesom forhåndsvurderingen ikke har foranlediget krav til ændringer i Klimaplanen. Klimaplanen er derfor kun tilføjet et forord og et enkelt forklarende eksempel om grøn økonomi og beskæftigelse, samt tilpasninger i lister over aktiviteter og en forbedret visuel opsætning.

Byrådets ønskede ændringer i antal og beskrivelse af aktiviteter er også indarbejdet i Aktivitetskataloget. Hertil kommer, at aktivitetskataloget er yderligere tilpasset med redaktionelle ændringer foranlediget af Concito. Konkret består ændringerne af uddybende beskrivelser af effekten af hver enkelt aktivitet, så mere indirekte effekter også er beskrevet. Teknik og Miljø oplyser, at Klimaplanen ikke kan godkendes i DK2020-regi uden denne tilpasning, ligesom den bagvedliggende dokumentation også skal tilføjes enkelte uddybninger for at blive godkendt. Teknik og Miljø bemærker dog, at der er tale om relativt få krav og ønsker, set i forhold til erfaringer fra andre kommuner.

Teknik og Miljø anbefaler, at Aktivitetskataloget fremadrettet benævnes som Aktivitetsoversigt, for at sikre overskuelighed i de fremtidige processer for revidering af Klimaplan og sammensætning af aktiviteter. I forbindelse med revidering vil Byrådet eksempelvis skulle forholde sig til et nyt aktivitetskatalog, mens en eksisterende aktivitetsoversigt fortsat er under implementering. Med benævnelsen ”oversigt” kan der således skelnes mellem det, der allerede er besluttet og sker, og det, der evt. tilføjes eller ændres. Teknik og Miljø bemærker, at den nye benævnelse ikke ændrer praksis om politisk beslutning om igangsættelse af hver enkelt aktivitet.

Næste skridt

Såfremt Byrådet godkender vedlagte Klimaplan og Aktivitetskatalog (herefter benævnt ”Aktivitetsoversigt”), fremsendes disse sammen med opdateret dokumentation til C40, hvorefter den internationale godkendelsesproces forventes afsluttet over sommeren 2023, hvorved Klimaplanen officielt er godkendt i DK2020- og C40-regi.

Efter godkendelsen vil Klimaplanen blive lanceret, dels via kommunikation på kommunens egne platforme, via pressemeddelelser, samt via en ”pixi”-udgave af Klimaplanen, der på overskuelig vis opsummerer Klimaplanens indhold til borgere, virksomheder og andre interessenter.

Samtidig vil arbejdet med Klimaplanen overgå fra udviklings- til implementeringsfase, hvor aktiviteter løbende indstilles til iværksættelse og herefter gennemføres i overensstemmelse med indholdsbeskrivelse og tidsplan i Aktivitetsoversigten.

Implementering af Klimaplanen og de tilhørende aktiviteter fordrer et væsentligt større økonomisk og personalemæssigt ressourcetræk end udvikling af Klimaplanen. Enkelte aktiviteter for 2023 kan iværksættes umiddelbart efter vedtagelse af Klimaplanen, inden for den eksisterende afsatte ramme fra Budget 2023, mens andre først kan iværksættes efter vedtagelse af en eventuel budgetudvidelse ved Budget 2024.

Byrådet har følgende muligheder:

- Godkende forslag til DK2020-Klimaplan og Aktivitetsoversigt
- Afvise forslag til DK2020-Klimaplan og Aktivitetsoversigt

Budgetmæssige konsekvenser

Til de kommende budgetforhandlinger er indmeldt et anlægsønske på 2,5 mio. pr. år i 2024 og frem til implementering af DK2020-Klimaplanen.

Bilag

Bilag 1 DK2020-klimaplan for Ikast-Brande Kommune

Bilag 2 Aktivitetsoversigt juni 2023

Punkt 7: Klimapartnerskab med landboorganisationer og Herning Kommune - Godkendelse af rammer

01.30.10-P20-1-22

Beslutning

Anbefales.

Dina Raabjerg deltog ikke i behandlingen af dette punkt pga. afbud.

Behandlingsforløb

Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget 7. juni 2023

Økonomi- og Planudvalget 13. juni 2023

Byrådet 19. juni 2023

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstillingstekst

Teknik- og stabsdirektøren indstiller, at

- kommissoriet for klimapartnerskabet mellem Herning-Ikast Landboforening, Familielandbruget VEST-Jylland og Herning og Ikast-Brande Kommuner godkendes.

Sagsfremstilling

Ikast-Brande Kommune har indgået en aftale om et klimapartnerskab med Herning-Ikast Landboforening, Familielandbruget VEST-Jylland og Herning Kommuner for at opnå reduktion i udledningen af drivhusgasser. Aftalen om klimapartnerskab er vedlagt som bilag 1.

Rammerne for klimapartnerskabet skal nu godkendes af Byrådet. Kommissoriet er vedlagt som bilag 2 og er resumeret i nedenstående.

Formål

Formålet med partnerskabet er at facilitere og rammesatte samarbejdet om klimahandling på landbrugsområdet. Partnerskabet vil bidrage til, at Danmark når de nationale og kommunale klimamål uden at aktiviteter flyttes ud af landet, samtidig med at der sikres en bæredygtig erhvervs vækst og fødevarerproduktion. Partnerskabet er et frivilligt, men gensidigt forpligtende samarbejde. Partnerskabet samarbejder indtil de fælles målsætninger om grøn omstilling og et mere klimavenligt landbrug er nået.

Parterne arbejder i fællesskab på at definere og igangsætte et antal projekter og omstillinger, der hver især konkret bidrager til grøn omstilling. Styregruppen følger op på partnerskabets projekter og tiltag en gang om året. Opfølgninger på kommunernes klimahandlingsplaner vil blive forelagt styregruppen en gang om året.

Styregruppe

Der nedsættes en styregruppe for klimapartnerskabet, som består af:

• Formand for Herning-Ikast Landboforening

• Formand for Familielandbruget VEST-Jylland

• Politisk rådgiver hos Sagro

• Formand for Miljø-, Infrastruktur- og Naturudvalget, Herning Kommune

• Formand for Klima- Natur- og Bæredygtighedsudvalget, Ikast-Brande Kommune

• Chef for Natur, Miljø, og Byggeri, Herning Kommune

• Chef for Teknik og Miljø, Ikast-Brande Kommune

• Repræsentanter for sekretariatet

Roller

Samarbejdet i partnerskabet koordineres i et fællesskab mellem administrative og tekniske medarbejdere hos Herning-Ikast Landboforening, Familielandbruget VEST-Jylland, Herning og Ikast-Brande Kommuner. Herning og Ikast-Brande Kommune støtter for at sekretariatsbetjene partnerskabet, herunder udarbejde forslag til dagsorden samt følge fremdriften på igangsatte aktiviteter og pilotprojekter.

Finansiering af partnerskab og samarbejde

Udgifter til møder og mindre arrangementer i regi af partnerskabet afholdes af Herning og Ikast-Brande Kommuner. Udgifter til større arrangementer afholdes af partnerne i fællesskab. Finansiering af enkeltprojekter kan ske med støtte fra kommunerne, nationale og europaiske støttemuligheder og fra offentlige og private fonde.

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen

Bilag

Underskrevet aftale om klimapartnerskab

Kommissorium for klimapartnerskabet mellem Herning-Ikast Landboforening, Familielandbruget VEST-Jylland og Herning og Ikast-Brande Kommuner

Punkt 8: Handleplan for allétræer

04.01.09-P20-2-23

Beslutning

Anbefales.

Dina Raabjerg deltog ikke i behandlingen af dette punkt pga. afbud.

Behandlingsforløb

Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget 7. juni 2023

Udviklings- og Erhvervsudvalget 7. juni 2023

Økonomi- og Planudvalget 13. juni 2023

Byrådet 19. juni 2023

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstilling

Teknik- og stabsdirektøren indstiller, at

- Handleplanen for allétræer godkendes
- Visioner, mål og indsatser i handleplanen godkendes

Sagsfremstilling

Sagen behandles sideløbende i hhv. Udviklings- og Erhvervsudvalget og Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget i et fælles møde den 7. juni 2023 kl. 10.30 i mødelokale 100 på rådhuset.

Teknik og Miljø gennemgik på temadrøftelsen den 8. marts 2023 de udfordringer, der er forbundet med allétræerne i kommunen.

Efterfølgende har Teknik og Miljø udarbejdet en handleplan for allétræerne.

Det er planen, at handleplanen bliver hjemmesidebaseret og offentlig tilgængelig, så både borgere, politikere og administrationen har adgang til planen. Det er intentionen, at planen skal være et dynamisk værktøj og løbende opdateres i forhold til virkeligheden, så det til alle tider afspejler virkeligheden. Sagen er vedhæftet bilag, der illustrerer indholdet i handleplanen.

Handleplanen indeholder følgende punkter:

- Visioner og mål
- Strategi
- Indsatser
- Fakta

I handleplanen beskrives de strategier og indsatser, der skal sættes i gang for at opfylde visionen, som lyder:

Ikast-Brande Kommune ønsker at bevare kommunens trækapital og grønne identitet

Dette skal ske ved at arbejde mod nedenstående mål:

- Antallet af træer i god vækst skal øges
- Når træer fældes, så genplantes som regel ét nyt træ for hvert fældet træ. Dog ikke nødvendigvis det samme sted
- Naturligt hjemmehørende træarter prioriteres, og der lægges i øvrigt vægt på egenskaber som kroneform, væksthastighed, løvstørrelse, høstfarve, blomstring, duft, skyggevirkning, rødders udvikling og det samlede æstetiske udtryk
- Træernes vækstvilkår skal sikres fra starten, og Teknik og Miljø følger principperne, som sikrer passende mængde jord og plads til træerne
- Teknik og Miljø vil prioritere renovering af alléer ud fra træernes sundhed, fritrumprofilet og træernes påvirkning af det omkringliggende miljø
- Teknik og Miljø vil prioritere artsdiversiteten, når der plantes træer i byen for at mindske risikoen for mange døde træer ved sygdomsudbrud eller insektangreb på bestemte træarter
- Der skal være tilstrækkeligt friareal, så der både er plads til ledningsejerne og træer, uden de skal ”kæmpe” om arealet for både kommunale og private byggemodninger til plantning af træer

Strategi

En række alléer står overfor at skulle renoveres indenfor de næste 8 år. Strategien for, hvordan dette gennemføres er, beskrevet i det følgende:

Ud fra træernes sundhed og evt. negative påvirkning af det omkringliggende miljø laves en prioritering af, hvilke vejstrækninger med træer, der skal renoveres først. Der er ved vurderingen lagt vægt på følgende parametre:

- Træernes sundhed
- Fritrum
- Omkringliggende belægning

Der vil i det konkrete tilfælde blive taget stilling til, om der er træer, der kan blive stående, ligesom det kan vælges at placere et større antal træer end det nuværende. Ikast-Brande Kommune opretholder den samlede trækapital ved, at træerne trives bedre og ved at plante træer andre steder.

På indfaldsvejene vil Ikast-Brande Kommune løbende renovere kommunens alléer. Udfordringerne ved at plante træerne på rækker er, at hvis enkelttræer bliver beskadiget eller ikke trives, bliver en udskiftning meget synligt. En anden udfordring kan være, at træarten pludselig bliver syg, og en hel allé derfor skal skiftes. Teknik og Miljø vil fremadrettet plante i trægrupper med mere end en træart, hvor der er mulighed for det. Vejen vil derfor stadig få et allépræg, men beplantningen er fremtidssikret i højere grad, og vil være mere stabil i udtrykket ved pludselig opståede skader.

På fordelingsveje står træerne tæt på vejen, hvilket medfører, at de skal beskæres meget for at opretholde fritrumsprofilen. Derudover trives de oftest dårligt, da de udover at skulle beskæres meget, står i en smal rabat, hvor rødderne ikke har mulighed for at sprede sig, og hvor der i løbet af vinteren bliver spredt salt. For at beholde allétræerne så længe som muligt, vil de værste af træerne blive fjernet. På sigt skal træerne skiftes, og helst placeres længere fra veje og fortove, og helst i grupper. Derudover skal der være øget fokus på beskæringen på træerne specielt i ungdommen, så fritrumsprofilen overholdes.

På boligveje er træerne ofte etableret i meget smalle rabatter eller i for små bede. Disse forhold betyder, at træerne aldrig bliver store og opnår deres potentiale, så de får den fylde og karakter, de er tiltænkt. For at give træerne bedre betingelser på de smalle veje bliver der ikke nødvendigvis reableret alléer, men i stedet trærækker i den ene side af vejen. Hvis ikke der er plads til træerne skal andre muligheder vurderes, det kan være vejbaneindsnævninger eller fjernelse af fortov i den ene side af vejen. Et sådan projekt vil blive forelagt til politisk godkendelse.

Teknik og Miljø bruger begrebet trækapital og estimerer træernes værdi. Med trækapital menes den værdi, træerne giver, både med hensyn til mængde, størrelse, alder og trivsel. Altså giver mange træer ikke nødvendigvis en højere trækapital. Det er vigtigt at skelne til træernes størrelse og alder, så træerne når deres optimale størrelse og alder. Ikast-Brande Kommune får kun ældre træer i deres fulde størrelse ved at sikre de optimale vækstvilkår, så de kan trives i mange år.

Men med den øgede fokus på træernes trivsel, fritrum og den omkringliggende belægning så medfører det, at det ikke er alle steder, der kan blive reableret ligeså mange træer ifm. renovering af træalléer. På nogle veje vil alléen blive udskiftet med en trærække eller trægrupper og andre steder, vil der ikke være plads. For at sikre trækapitalen vil der skulle etableres træer i områder, hvor der ikke er træer i forvejen. Ikast-Brande Kommune vil derfor have fokus på at finde nye egnede steder, hvor vi kan plante træerne, gerne som alléer i parker langs stier eller lignende, men også som trærækker, trægrupper og enkelttræer rundt omkring i kommunens grønne områder.

Der er mange hensyn at tage i anlæg og drift af allétræer både i udvælgelse af sorter og placering af træerne. Teknik og Miljø planter kun allétræer, hvor der er vokseplads til træerne, så træernes trivsel sikres. Der tilstræbes ikke træer for enhver pris, men lægges vægt på, at det rigtige træ plantes på rette sted.

Træerne placeres, så vidt muligt, så de er til mindst gene for deres omgivelser for så vidt angår skygge. Træerne må heller ikke genere oversigtsforhold. I bymiljøet vil træerne komme til at stå i nærheden af ejendomme, og nogle vil derfor opleve en grad af gener. Træerne placeres for at skabe en stemning i deres umiddelbare omgivelser og vil oftest få en iøjnefaldende placering. Borgerne inddrages løbende i kommende projekter og anlæg, når det er muligt.

Indsatser

For at opnå visionerne og målene i handleplanen vil Teknik og Miljø i de kommende år arbejde med følgende indsatser:

Teknik og Miljø vil udarbejde:

- administrationspraksis for forvaltning af allétræer (2023 - 2024)
- kvalitetsbeskrivelse for drift af biodiversitetstræer (2025 - 2026)
- idekatalog - tiltag for at fremme biodiversiteten i kommunens beplantning langs vejene (2025 - 2026)
- paradigme, der sikrer øget variation i træartsvalget ved nyplantninger (2024 - 2025)
- principskitser for opbygning af plantehuller i belægning, græsrabat for nyplantninger af træer (2024 - 2025)

Teknik og Miljø vil udarbejde retningslinjer for:

- håndtering af træer ifm. gravearbejde og byggeri (2023 - 2024)
- forvaltning af risikotræer (2025 - 2026)
- hvordan vækstvilkårene for træer evt. kan forbedres (2025 - 2026)
- retningslinjer til lokalplanlægningen for både kommunale og private byggeomdninger til plantning af træer, så der udlægges tilstrækkeligt friareal, så der både er plads til ledningsejerne og træer uden de skal ”kæmpe” om arealet. (2023 – 2024)

Teknik og Miljø vil revidere retningslinjer for:

- Retningslinjerne for træpleje i Ikast-Brande Kommune (2023 - 2024)
- Retningslinjerne for ledningsarbejder i veje med vejtræer eller allétræer (2023 - 2024)

I takt med, at der forelægger nye retningslinjer, vil handleplanen løbende blive udbygget med emner som:

- Administrationspraksis
- Trækapital
- Erstatning for skader på allétræer
- Træer og ledningsarbejder
- Træer og biodiversitet
- Træplantning

Kommunikation

Det er Teknik og Miljø's erfaring, at der er meget opmærksomhed på træerne i kommunen, og specielt allétræer. Det er derfor vigtigt at prioritere kommunikation til borgerne omkring beplantningsopgaver. Kommunen skal sørge for at informere i rimelig tid inden udførsel af opgaven, om hvad Teknik og Miljø gør, hvornår det bliver gjort, og hvorfor det gøres. Der bliver kommunikeret direkte ud til de berørte borgere, oftest dem med matrikler direkte op til de berørte alléer, samt evt. andre interessenter. Informationen bliver givet direkte til dem i e-Boks. Derudover informeres der på kommunens facebookside, hvor der også svares på de relevante spørgsmål, der måtte komme. Lokalpressen og hjemmesiden vil ligeledes blive brugt, så berørte borgere kan søge oplysningerne der.

De kommunale træer suppleres af mange smukke træer på private arealer og ved institutioner. Da det ikke er almen viden at have kendskab til træer og deres betydning, vil Teknik og Miljø gerne dele vores viden og opmærksomhed med borgerne og dermed også sikre træernes trivsel og øge opmærksomheden på alle træer i kommunen.

Økonomi

Der er udarbejdet en særskilt sag for økonomien i forhold til allétræer kaldet ”Investeringsplan for 2024 og frem”, som behandles i et andet dagsordenspunkt den 7. juni 2023.

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen.

Bilag

Handleplan for alletræer

Punkt 9: Investeringsplan for allétræer 2024 og frem

04.01.09-P20-2-23

Beslutning

Anbefales.

Finansieringen oversendes til budgetforhandlinger.

Dina Raabjerg deltog ikke i behandlingen af dette punkt pga. afbud.

Behandlingsforløb

Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget 7. juni 2023

Udviklings- og Erhvervsudvalget 7. juni 2023

Økonomi- og Planudvalget 13. juni 2023

Byrådet 19. juni 2023

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstilling

Teknik- og stabsdirektøren indstiller, at

- Investeringsplanen godkendes
- Forslag til finansiering drøftes

Sagsfremstilling

Sagen behandles sideløbende i hhv. Udviklings- og Erhvervsudvalget og Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget i et fælles møde den 7. juni 2023 kl. 10.30 i mødelokale 100 på rådhuset.

Teknik og Miljø har udarbejdet en investeringsplan for allétræer, så vi kan leve op til vores politik i "Handleplan for allétræer". Herunder opretholde Ikast-Brande Kommunes trækapital og grønne identitet. Med trækapital menes den værdi, træerne giver, både med hensyn til mængde, størrelse, alder og trivsel.

En række alléer står over for at skulle renoveres inden for de næste 4-8 år, ca. 625 stk. ud af den samlede mængde på 4470 allétræer står for udskiftning. Det er vigtigt at prioritere denne udskiftning over den kommende periode, da træerne har en alder og en trivsel, hvor de ikke længere bidrager til en høj trækapital. Trækapitalen vil derfor falde markant over de næste år, hvis ikke en renovering af disse alléer prioriteres. De tilstødende belægninger, herunder fortove og asfaltbelægninger, vil løbende påvirkes af træernes rødder med risiko for, at de udvikler sig til risikotræer inden for den kommende årrække.

Der er i handleplan for allétræer indbygget en ambition om at bevare trækapitalen som den findes i dag.

Med afsæt i den nuværende tilstandsvurdering af trækapitalen, hvor mange træer har ca. samme alder og tilstand, er det Teknik og Miljø's anbefaling, at der tilføres midler, der supplerer de driftsmidler, som allerede i dag anvendes på området for fornyelser/drift af trækapitalen. Der er nedenfor skønnet over det økonomiske behov og tidsplanen for implementeringen. Enhver udvidelse giver en gevinst på trækapitalen, men anbefalingen er, at der afsættes et større beløb fx en mio. kr. med henblik på at gennemføre planen i et rimeligt tempo.

I forbindelse med udarbejdelsen af "Handleplan for allétræer" er der lavet en prioritering for, hvordan dette gennemføres.

Investeringsplanen er samlet set på 3.750.000 kr., omfatter cirka 625 træer og kan gennemføres over forskellige perioder jf. nedenstående forslag. Investeringsplanen involverer fordelingsveje og boligveje, hvor der enten er træer på begge sider eller i den ene side af vejen.

Fornyelse af Ikast-Brande Kommunes allétræer vil blive gennemført på ca.:

- 14 år: Over driften, hvor der i 2023 er 270.000 kr. til rådighed
- 7,5 år: Ved en årlig øget ramme på 500.000 kr.
- 3,75 år: Ved en årlig øget ramme på 1.000.000 kr.

Fornyelsen af allétræerne følger "Handleplanen for allétræer", og der vil derfor blive reetableret efter de forskrifter der er beskrevet i handleplanen.

Udvalget skal tage stilling til

- Hvordan "Handleplanen for alletræer" skal finansieres og implementeres.

Budgetmæssige konsekvenser

Afhænger af beslutningen.

Punkt 10: Meddelelser

00.22.04-P00-3-22

Formanden

Øvrige udvalgsmedlemmer

Direktør

Godkendelse af varmeprojektforslag

Teknik og Miljø har den 27. marts 2023 godkendt følgende varmeprojektforslag:

- Energi Ikast – Etablering af varmepumpe og fliskedelanlæg, Isenvad
- Brande Fjernvarme – Udvidelse af Forsyningsområde, Herningvej
- Brande Fjernvarme – Udvidelse af Forsyningsområde, Skovbrynet
- Brande Fjernvarme – Udvidelse af Forsyningsområde, Tingskoven

Der er ikke indkommet bemærkninger i forbindelse med høringerne. Etablering af projekterne kan ske efter indhentning af de nødvendige tilladelser. For projektet i Isenvad kan etablering af varmepumpen ske inden for det eksisterende plangrundlag på baggrund af landzonetilladelse, mens den efterfølgende etablering af fliskedelanlægget forudsætter vedtagelse af Lokalplan 460 - Varmeforsyningsanlæg, Ejstrupvej, Isenvad, der er under udarbejdelse.

Punkt 11: Lukket: Meddelelser

00.22.04-P00-3-22